

Posudek oponenta na práci:

Kateřina Doubková, Obraz Ludvíka Bavora ve Zbraslavské kronice a v autobiografii Karla IV., bakalářská práce ÚČD FF UK, Praha 2018, 72 s., vedoucí práce prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.

Bakalářská práce K. Doubkové je zaměřena na postavu krále a císaře Ludvíka Bavora. Analyzuje dva narativní prameny – kroniku Petra Žitavského a autobiografii Karla IV. Oba prameny nejprve představuje a posléze se věnuje těm partiím, které zmiňují Bavora, popisují události s ním spojené nebo hodnotí jeho osobu. Volba textů vyplynula ze skladby historiografických děl pocházejících z českého prostředí. Zbraslavská kronika je příhodná značným rozsahem svého textu věnovaného sledované postavě, který reflektuje proměny vztahu českých králů a Ludvíka Bavora, vyznačuje se angažovaností kronikáře v politickém dění, a tudíž i jeho informovaností. Vita Caroli je dílo jiného charakteru a v souvislosti s Ludvíkem Bavořem je příhodné problematickým vztahem svého autora k osobě římského krále. Srovnání těchto dvou textů tak dává šanci na zjištění rozdílných obrazů Ludvíkovy postavy. K ostatním českým kronikám přihlédla autorka jen okrajově s ohledem na jejich malý zájem o Ludvíka, nebo kvůli jejich závislosti na Žitavském. Otázkou ale je, zda by právě tato závislost nemohla být zajímavou okolností, která by ukázala záměrné posuny v hodnocení Ludvíka (např. zpracování nástupu Lucemburků Františkem Pražským takové posuny vykazuje – vycházel z Petra Žitavského, ale vyznění si upravil!).

Autorka předesílá historický výklad o vládě Ludvíka Bavora. Pak probírá oba texty. Postupuje tak, že do výkladu o vládě krále Ludvíka zapracovává upozornění na příslušné pasáže ve zkoumané kronice (3. kapitola), resp. v Karlově autobiografii (4. kapitola). Výklad tak má spíše než analytický charakter ráz popisný, registrující. Skutečně hluboká analýza vývoje pohledu na římského krále ve zkoumaných bohemikálních textech chybí, stejně jako důkladné srovnání obou. Rozdíly obojího přístupu jsou jen lehce naznačeny se snahou o vysvětlení, proč tyto rozdíly vznikly.

Možnost úvah nad zkoumanými texty můžeme ilustrovat na bitvě u Mühldorfu (s. 31). Podle autorky kronikář nadsazoval počty vojáků u té strany, kterou hájil. Je však možné předpokládat i opačný postup: zveličením počtu nepřátelských bojovníků se zvýší zásluhy vítěze! Jak konstatoval již P. Čornej (Tajemství českých kronik), čísla uváděná ve středověkých kronikách nelze brát jako matematické veličiny, nýbrž spíše jako symbolická vyjádření určitého velkého či malého množství. Proto ani nemůžeme očekávat shodu v číslech mezi různými kronikami.

Autorka opakovaně připomíná, že česká historiografie se zajímala o Ludvíka Bavora jen v souvislosti s Janem a Karlem Lucemburským, tudíž i jeho hodnocení bývá ovlivněno jeho chováním vůči českým králům. Sama ale tomuto trendu také částečně podlehla, jak ukazují hodnotící přídavná jména na s. 44 (Istivá politika, záludné zásahy).

Shrnutí zjištěných skutečností přichází v závěru práce, kde autorka vyzdvihuje, v čem spočívala rozdílná východiska obou textů a čím se liší obraz Ludvíka Bavora v nich podaný. Připojuje pro srovnání i základní stručnou charakteristiku kronik bavorských a rakouských a konstatuje, že přínosným by mohla být i analýza kronik italských, což zůstává otevřeným výhledem pro další bádání.

Čtivě napsanou práci K. Doubkové bohužel kazí poměrně početné překlepy a jiné chyby gramatického rázu.

I přes naznačené výtky je možno konstatovat, že K. Doubková se dokázala vypořádat s poměrně obsáhlým tématem. Nevycházela přitom jen z literatury, její práce je založena na práci s prameny. Poučení hledala i v cizojazyčné zahraniční literatuře. Práce je vybavena kvalitním poznámkovým aparátém, seznamem pramenů a literatury a ilustrační obrazovou přílohou. Naplňuje požadavky na kvalifikační práci bakalářského stupně, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

PhDr. Blanka Zilynská, Ph.D.

V Praze 13. 6. 2018